

9. Які партії, крім українських, ще діяли в Україні? Чи мали вони вплив на населення України?

10. Коли було засновано Українську Центральну Раду?

11. Які політичні сили увійшли до складу Центральної Ради?

12. Хто очолив Українську Центральну Раду?

13. Яке значення мало утворення Української Центральної Ради?

IV. Підбиття підсумків уроку.

V. Домашнє завдання.

1. Опрацюйте текст параграфа, підготуйте відповіді до запитань після параграфа.

2. Висловіть судження:

«...для правильного розвитку народів їм треба

мати державну незалежність...» – писав у листі до доньки Михайло Драгоманов.

Обґрунтуйте або спростуйте справедливості твердження. Що, на вашу думку, дає народу незалежність?

«...Часи вишиваних сорочок, свити та горілки минули і ніколи вже не вернуться...Українська інтелігенція стає до боротьби за свій народ, до боротьби крививої і безпощадної. Вона вірить у сили свої і національні, і вона виконує свій обов'язок...» (М. Міхновський «Самостійна Україна»).

На вашу думку, чому саме українська інтелігенція стала рушійною силою Української революції? Порівняйте рушійні сили буржуазно-демократичних революцій у Західній Європі, Росії та в Україні.

БОГОПОДІБНІ ЛИКИ, АБО ІКОНИ ЯК ІСТОРИЧНІ ПАМ'ЯТКИ

Вступ до Історії України, 5 клас

Ігор КОЛЯДА, професор кафедри методики навчання суспільних дисциплін і гендерної освіти НПУ ім. М. П. Драгоманова, доктор історичних наук;
Альона СТЕПАНЕНКО, м. Київ

Мета:

- визначити, що вважають історичними пам'ятками та яке значення вони мають для вивчення минулого; охарактеризувати історичні пам'ятки (ікони);

- сформувані в учнів уміння застосовувати здобуті знання при розв'язанні історичних задач, вирішенні дидактичних завдань, складати історичні портрети та описи, працювати з джерелами інформації, ставити запитання та відповідати на поставлені запитання, розвивати здоровий дух суперництва й співробітництва, творче мислення;

- виховувати учнів свідомими щодо необхідності збереження пам'яток історії та культури.

Тип уроку: урок формування вмінь і навичок.

Вид заняття: урок-гра історичний КВК.

Навчально-методичне забезпечення: підручник Історія України (Вступ до історії): підручник для 5-го класу загальноосвітнього навчального закладу/ В. С. Власов. – К.: Генеза, 2013. – 256 с., робочий зошит, книга для читання, книга для вчителя, атлас, ілюстрації.

Структура уроку

I. Організаційний момент.

II. Проведення КВК:

1 етап – «Розминка»;

2 етап – «Гонка за лідером»;

3 етап – «Конкурс капітанів»;

4 етап – «Правда – неправда»;

5 етап – «Майстри мистецтва»;

6 етап – «Ми – Шерлоки Холмси»;

7 етап – Конкурс домашнє завдання. «Юні творці».

III. Підбиття підсумків уроку.

IV. Домашнє завдання.

Підготовчий етап

Учням за 2–3 тижні повідомлено тему уроку дату його проведення; вчитель ознайомлює з правилами проведення КВК і об'єднує дітей у 2 команди, учні обирають капітанів і склад журі (з учнів класу). Повідомляється регламент. Урок КВК розрахований на 45 хвилин, охоплює 7 етапів.

Регламент уроку

Організаційний момент	5 хв
«Розминка»	7 хв (1хв на підготовку і по 3 хвилини на виступ)
«Гонка за лідером»	5 хв
«Конкурс капітанів»	5 хв
«Правда – неправда»	3 хв
«Майстри мистецтва»	5 хв
«Ми – Шерлоки Холмси»	4 хв
«Юні творці»	5 хв
Підсумковий етап	5 хв
Домашнє завдання	1 хв

Критерії оцінювання.

«Розминка» – від 1 до 5 балів.

«Домашнє завдання» – 1 бал, якщо команда не відповідає на поставлене їй запитання, то може відповісти команда-суперник. За це нараховується +1 бал.

«Конкурс капітанів» – від 1 до 3 балів.

«Правда – неправда» – по 1 балу, якщо команда не продовжує приказку, то може відповісти команда-суперник. За це нараховується +1 бал.

«Майстри мистецтва» – 5 балів.

«Ми Шерлоки Холмси» – 7 балів.

«Юні творці» – 10 балів.

Таблиця співвідношення балів з оцінкою

Оцінювання освітніх досягнень	Бали
9	1–10
10	11–20
11	21–30
12	31–38

Бланк оцінювання

Етап	Бали команда «Знавці»	Бали – команда «Фенікс»
«Розминка»		
«Гонка за лідером»		
«Конкурс капітанів»		
«Правда – неправда»		
«Майстри мистецтва»		
«Ми – Шерлоки Холмси»		
«Юні творці»		
Підсумки		

Пам'ятка учням-гравцям команд

- Дотримуватися встановленого регламенту.
- Толерантно ставитися до команди-суперника.
- Не перебивати, коли відповідає хтось інший.

ХІД УРОКУ – гри історичний КВК**I. Організаційний момент.****II. Актуалізація знань та мотивація діяльності.**

Учні представляють свої команди: назви команд, демонструють емблеми, проголошують девіз.

1 команда – «Знавці»**Девіз:**

Знавці знають,

Знавці б'ються.

Знавці завжди перемиги доб'ються!

2 команда – «Фенікс»**Девіз:**

Горіти й інших запалювати!

Формування умінь та навичок.**1 етап – «Розминка»**

Команди мають скласти коротку розповідь на основі матеріалу підручника на запропоновану тему:

• «Знавці» – «Що таке ікони та про що з них відомо історикам?»

• «Фенікс» – «У чому цінність ікон як духовних пам'яток, мистецьких творів та історичних джерел?»

2 етап – «Гонка за лідером»

Команди по черзі дають відповіді на запитання (фронтальне опитування).

1. Що таке ікона?

2. Як називаються правила, за якими створювали ікони?

3. Хто є засновником міста Холм?

4. Звідки привозили перші ікони в Київську Русь?

5. Яка ікона прикрашала храм святих Бориса і Гліба у Вишгороді?

6. Якого відомого іконописця називають «Київським майстром»?

7. Яка ікона є найдавнішою пам'яткою іконопису княжої України?

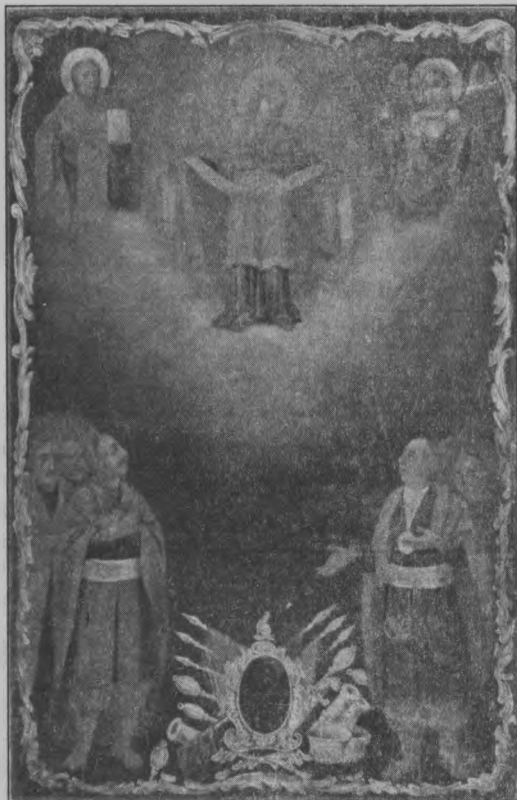
8. Яка ікона набула популярності в Україні впродовж другої половини XVII–XVIII ст.?

3 етап – «Конкурс капітанів»

Капітани кожної команди мають з'ясувати, яких діячів зображено на іконах, та скласти панегірик їх діянням: «Славні ратними ділами».

А) Ікона Покрови Богородиці

Б) Ікона козацька Покрова

4 етап - «Правда - неправда»

Команди по черзі дають відповідь «Так» або «Ні» на поставлені запитання:

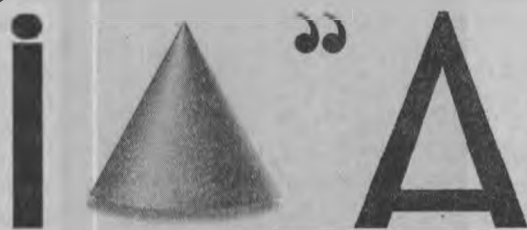
1. За часів Київської Русі, окрім ікон, тодішні маляри малювали портрети та краєвиди...
2. Ікона Холмської Богоматері зберігається у Софіївському соборі в Києві.
3. Ікона Холмської Богоматері прикрашала храм Святих Бориса і Гліба.
4. Ікону Богоматері Печерської зі святими Антонієм та Феодосієм Печерськими створено в іконописній майстерні Києво-Печерського монастиря.
5. Ікону Богородиці з Успенської церкви в Дорогобужі вивіз князь Андрій Боголюбський у Володимир-на-Клязьмі.
6. Найдавніші ікони завозили в нашу землю з Візантії.
7. Іконописні майстерні виникали при церквах, а найчастіше - у монастирях.
8. Не будь-який, навіть дуже талановитий, художник міг братися за створення ікон.
9. Найвидатнішою пам'яткою іконопису княжої України є ікона Богородиці з Успенської церкви в Дорогобужі.
10. Ікону Вишгородської Богоматері привезли в середині XII ст. з Константинополя.

5 етап - «Майстри мистецтва»

1. Відгадати ребуси (додаток).

А) (Аліній)

Б) (Ікона)

В) (Холмська ікона)

Г) (Монастир)

2. Скласти ребус - 1 команда до слова «Богородиця»; 2 команда - «Покрова».

6 етап - «Ми - Шерлоки Холмси»

- Кожній із команд потрібно встановити назви ікон та розташувати їх на поданій лінії часу:

1. Ікона Божої Матері Холмської - найдавніша Візантійська ікона

2. Ікона Вишгородської Богоматері

3. Ікона Богородиці Успенської церкви в Дорогобужі

4. Богоматір Печерська зі Святими Антонієм та Феодосієм Печерськими

ЛІНІЯ ЧАСУ

7 етап – «Юні творці»

Від кожної команди обирається по 1 представнику, які мають виконати наступне *творче завдання*:

Представник команди «Знавців» – Уявіть, що Ви іконописець княжої доби та розкажіть про створення ікон вашої епохи.

Представник команди «Фенікс» – Уявіть, що Ви іконописець козацької доби та розкажіть про створення ікон вашої епохи.

III. Підбиття підсумків уроку-гри.

Журі оголошує про кількість набраних балів кожною командою.

Учитель підбиває підсумки.

Отже, ікони є однією з найважливіших пам'яток історичної спадщини. Іконами називають зображення Ісуса Христа, Богоматері, святих подій Святого Письма, відповідні розписи на стінах храмів, і мозаїки, і малюнки на сторінках рукописних книжок, різьблення по каменю чи дереву. Правила, за якими творили ікони, називають канонами. Їх суворо дотримувалися, не змінюючи.

IV, Домашнє завдання.

1. Опрацювати параграф 23 (с. 197–202).
2. Підготувати відповіді на запитання та виконати завдання:

- У чому відмінність ікони від портрета?
- Доведіть, що подані в підручнику ікони козацьких часів багаті на історичну інформацію.
- Ви – гід-екскурсовод, оберіть одну з ікон, про які йшлося в тексті:

- А) складіть її опис;
- Б) підготуйте екскурсійну довідку про неї;
- В) запропонуйте рекламу презентацію.

